

Հենրիկ Սուրենի Սվազյան- Պատմաբան, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ՀՀ բանակի գնդապետ: Ծնվել է 1938 թ. Լենինական (Գյումրի) քաղաքում: 1945 թ. Ընդունվել և 1955 թ. ավարտել է տեղի Վլ. Մայակովսկու անվան թիվ 5 դպրոցը: 1958 թ. զորակոչվել է Խորհրդային բանակ, իսկ զորացրվելուց հետո՝ 1961 թ. ընդունվել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետ: Ուսումն ավարտելով՝ 1966 թ. աշխատանքի է անցել ՀՀ Հուշարձանների պահպանության վարչությունում, ապա 1967 թ. Հեղափոխության պետական թանգարանում որպես ավագ գիտաշխատող:

1968-1971 թթ. եղել է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի ասպիրանտ: 1971 թ. մինչ այսօր աշխատում է նույն ինստիտուտի միջին դարերի բաժնում որպես գիտաշխատող, ավագ գիտաշխատող, իսկ այժմ՝ առաջատար գիտաշխատող:

1975 թ. պաշտպանել է թեկնածուական, իսկ 1991 թ. դոկտորական ստենսիսություն: 2003 թվականից պրոֆեսոր է:

1980-1981 թթ. վարել է ՀՀ ԳԱԱ Միացյալ Արևիկումի նախագահի պաշտոնը:

1994-2003 թթ. ծառայության է անցել Վ. Մարգարյանի անվան Ռազմական ինստիտուտում, գլխավորել Դաստիարակչական աշխատանքների և Հասարակագիտական առարկաների ամբիոնները, դառնալով դրանց հիմնադիր-պետը: Ունի ՀՀ բանակի գնդապետի զինվորական կոչում:

Զբաղվում է Ադվանից աշխարհի պատմության հարցերով: Հրատարակել է 80-ից ավելի աշխատություն և “Ադվանից աշխարհի պատմություն (հնագույն շրջանից-VIII դարը ներառյալ)” հայերեն և ռուսերեն լեզուներով մենագրությունները: Երկու ուսումնական ձեռնարկների համահեղինակ է:

Պարգևատրվել է պատվոգրերով և շնորհակալագրերով, ընդգրկվել է “Ով ով է” կենսագրական հանրագիտարանում (Տես, Ով ով է, Հայեր, կենսագրական հանրագիտարան, հատ. 2, Երևան, 2007, էջ 489):

ՑԱՆԿ
ԴՈԿՏՈՐ-ՊՐՈՖԵՍՈՐ Հ. Ս. ՍՎԱԶՅԱՆԻ
ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Մենագրություններ

1. Աղվանից աշխարհի պատմություն /հնագույն ժամանակներից մինչև 8-րդ դարը ներառյալ/, Երևան, 2006:
  2. Հայոց պատմություն /հնագույն ժամանակներից մինչև 14-րդ դարը/, ուսումնական ձեռնարկ հանրակրթական դպրոցի 5-6-րդ դասարանների համար, Երևան, 1993 /հեղինակների կոլեկտիվ/: Վերահրատարակվել է 1996 և 2000 թթ.:
  3. Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն /Ձեռնարկ միջնակարգ դպրոցի 7-րդ դասարանի համար/, Երևան, 1992 /հեղինակների կոլեկտիվ/:
  4. Связян Г., История Страны Алуанк, с древнейших времен по VIII век, Ереван, 2009.
-
1. Наследие армян от урартов, Доклад прочитанный на 11-ой всесоюзной студенческой археологической конференции /ВСАК/, Ереван, 1965, 1968, с. 52-61 /В книге “Совестская археологическая литература” Библиография, 1968-1972/.
  2. Մովսես Կաղանկատվացու “Աղվանից աշխարհի պատմության” աղբյուրները, Պատմաբանասիրական հանդես /ՊԲՀ/, 1972, թիվ 3, էջ 195-206.
  3. “Աղվանից աշխարհ” հասկացությունը ըստ Մովսես Կաղանկատվացու, Բանբեր Հայաստանի արխիվների /ԲՀԱ/, 1973, թիվ 1, էջ 225-234:
  4. Աղվանից իշխաններ Ջուանշիրի և Վարազ-Տրդատի իշխանության տարեթվերի հարցի շուրջը, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, 1978, թիվ 11, էջ 108-114:
  5. Агванк в VII-IX вв., Автореферат кандидатской диссертации, Ереван, 1974.
  6. Ճեները և Ճենաց աշխարհը ըստ հայկական աղբյուրների, ՊԲՀ, թիվ 4, էջ 203-212:
  7. Աղվանից թագավորության Արշակունյաց ճյուղի սկզբնավորումը, ԲՀԱ, 1977, թիվ 3, էջ 158-170:
  8. Ստրաբոնի աղբյուրներն Աղվանքի մասին, ՊԲՀ, 1978, թիվ 1, էջ 95-104:
  9. Ակադեմիկոս Մուրեն Տիգրանի Երեմյան /ծննդյան 70-ամյակի առթիվ/, ԲՀԱ, 1978, թիվ 1, էջ 290-293:
  10. Աղվանից մարզպանության կազմավորման հարցի շուրջը, ՊԲՀ, 1979, թիվ 4, էջ 210-293:
  11. Աղվանքը և Միհրանյան տոհմը, Լրաբեր, 1980, թիվ 9, էջ 91-101:
  12. Կասպերի ցեղային միությունները Աքեմենյան Պարսկաստանի տիրապետության ժամանակաշրջանում /մ.թ.ա. 4-րդ դդ./, Լրաբեր, 1983, թիվ 6, էջ 81-89:
  13. Ատրպատականի պետության կազմավորումն ու Կովկասյան Ալբանիան, Լրաբեր, 1985, թիվ 2, էջ 71-79:

14. Հայ ժողովրդի պատմությունն ամբողջացնող հատորը, Լենինյան ուղիով, 1985, թիվ 6, էջ 90-96:
15. Мовсес Каланкатуаци, История страны Алуанк, /Рецензия/, Լրաբեր, 1986, թիվ 1, էջ 84-88:
16. Об одной «албанской» надписи, Լրաբեր, 1987, թիվ 2, էջ 42-45:
17. Пример использования исторической науки в экспансивных целях, Բանբեր Երևանի համալսարանի, 1989, թիվ 2, էջ 45-56:
18. Աղվանքը սկզբնաղբյուրներում և պատմական գրականության մեջ /համառոտ պատմաաշխարհագրական ակնարկ/, ԲՀԱ, 1989, թիվ 2, էջ 143-161:
19. Арцах в исторической первоисточниках, Լրաբեր, 1989, թիվ 11, էջ 3-14:
20. Արտաշես Ա-ի կողմից Կասպիանե-Փայտակարան մարզի «նվաճման» հարցի շուրջ /ըստ Մովսես Խորենացու տվյալների/, Լրաբեր, 1991, թիվ 3, էջ 55-59:
21. История страны Алуанк /с древнейших времен по VIII в./, Автореферат диссертации на соискание ученой степени диктора исторических наук, Ереван, 1991.
22. Խոսքով Մեծ-Տրդատ 2-րդի գործունեության վերջին շրջանը, Լրաբեր, 1993, էջ 115-116:
23. Աղվանական պետության կազմավորումը:
24. Սուրբ Եղիշեն Հայոց Արևելից կողմանց, Չողա երկրի և Աղվանից աշխարհի լուսավորիչ, Լրաբեր, 200, թիվ 2, էջ 55-65:
25. Հայաստանը 8-րդ դարում /1.5 մամուլ/, Հայ ժողովրդի պատմության ոռուերեն քառահատորյակի համար /անտիպ/:
26. Քրիստոնեության Աղվանք ներթափանցման ուղիներն ու ժամանակաշրջանը, ՊԲՀ, 2002, թիվ 2, էջ 131-141:
27. Աղվանից «կաթողիկոս» Մանուկ Գրիգորիս, «Էջմիածին», 2003:
28. Ավատատիրական հարաբերություններն Աղվանքում և Քրիստոնեության ճանաչումը որպես պետական պաշտոնական կրոն, ՊԲՀ, 2003:
29. Աղվանքի հոգևոր առաջնորդները նախակաթողիկոսական շրջանում, ՊԲՀ, 2004, թիվ 3:
30. Քրիստոնեության ընթացքն Աղվանքում Եսվաղեն թագավորն ու Երեմիա եպիսկոպոսը, «Էջմիածին», 2005, թիվ Բ-Գ:
31. Մեսրոպ Մաշտոցը աղվանից գրերի հեղինակ: Բենիամին երեց, «Հայոց պատմության հարցեր» հոդվածների ժողովածու նվիրված հայոց գրերի ստեղծման 1600-ամյակին, Երևան, 2005, թիվ 6, էջ 76-92:
32. Արցախը 9-17-րդ դդ., Հայ ժողովրդի պատմության բազմահատորյակի համար:
33. Մի արժեքավոր աշխատության վերածնունդը /Ն. Ադունցի «Քննություն Մովսես Կաղանկատվացու» աշխատության ամբողջական տեքստի հրատարակության առթիվ/, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, 2007, թիվ 1, էջ 236-248:
34. Խորենացիական ավանդազրույցի Միսակ-Առանյան ճյուղը և նրա պատմական ատաղձը, «Շուշին հայոց քաղաքակրթության օրրան» /Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձին նվիրված գիտաժողովի նյութեր/, Երևան, 2007:
35. Հ. Ս. Սվազյան, Է. Լ. Դանիելյան, Գանձասարի պատմություն, /գրախոսություն/, ՊԲՀ, 2007, թիվ 3:
36. «Աղուանք» տեղանվան բովանդակային փոփոխությունների և գործածության ոլորտների շուրջ, Լրաբեր, 2008, թիվ 2, էջ 258-267:

37. Աղվանից Վաչե Բ և Վաչագան Բարեպաշտ արքաների դինաստիական պատկանելության հարցի շուրջ, Լրաբեր, 2009, թիվ 3, էջ 32-44:
38. Իրադրությունն Արցախում XIX դարի առաջին կեսին հայերի դիմադրական կռիվները, ՊԲՀ, 2009, թիվ 2-3, էջ 209-223: